

פתרון בחינת הבגרות אזרחות

מועד חורף 2021, שאלון 34281 (80%)

נכתב ע"י צוות המרצים של HiGHQ

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HiGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

שאלה 1

סעיף א'

ציין: הזכות לחיים, ביטחון, בריאות ושלמות הגוף.

הצג: זכותו של כל אדם באשר הוא אדם שאחרים לא יגעו בחייו, בגופו או בנפשו וחובתה של המדינה לספק הגנה מפני אחרים המבקשים לפגוע בזכות זו. זכות זו מתייחסת גם לצורך של האדם לשמור על בריאותו.

הסבר:

קישור: בקטע המדובר תושבים המתגוררים באזורי מפעלי תעשייה סובלים מזיהום האוויר והמים בסביבתם. מפני שלדבריהם זיהומים אלו גורמים לתחלואה רבה ואף מסכנים את התושבים מסכנת דליקה של חלק מהמבנים – הרי שמדובר בסיטואציה שמסכנת את זכותם של התושבים לחיים, ביטחון, בריאות ושלמות הגוף.

ביסוס: "כמו כן התושבים מזהירים כי בכמה מן המפעלים יש מכלי דלק ענקיים שעלולים להתפוצץ במקרה של תקלה, ובכך לסכן את תושבי האזור".

סעיף ב'

ציין: אחריות מיניסטריאלית.

הצג: לכל חבר בממשלה, כלומר לכל שר, ישנה אחריות אישית כלפי הכנסת, הממשלה והציבור בנוגע לנושאים בהם פועל משרדו. אחריות זו כוללת את פעילות המשרד, פעולות עובדיו, חובה לענות על שאלות והצעות לסדר היום בכנסת ותיקון הבעיות בתחום הפעילות של המשרד. האחריות המדוברת היא אישית-פוליטית, ולא משפטית. אחריות אישית-משפטית שכן מוטלת על השר מתייחסת למעשים או מחדלים פליליים או שיצרו נזק ציבורי שעשה בעצמו.

הסבר:

קישור: בקטע המדובר בעקבות תלונות של תושבי חיפה על זיהום וסכנת חיים נערך דיון בכנסת שאליו הוזמנה השרה לאיכות הסביבה והיא השיבה שהיא מוטרדת מהבעיה ותפעל לגיבוש תוכנית מתאימה. מפני שלדיון הוזמנה השרה להגנת הסביבה – שזה תחום פעילותה והיא בתשובה לקחה אחריות על הבעיה והשיבה שתפעל לטובת פתרון – הרי שמדובר באחריותה המיניסטריאלית כשרה בממשלה.

ביסוס: "השרה השיבה כי היא מוטרדת מכמויות החומרים המסוכנים באזור המפרץ, וכדי למנוע אסון העלול להתרחש היא תפעל לגיבוש תוכנית לפינוי המפעלים ממפרץ חיפה".

שאלה 2

סעיף א'

ציין: הזכות לחירות – חופש התנועה.

הצג: הזכות לחירות היא זכותו של כל אדם לבחור כיצד לחיות את חייו ולפעול באופן חופשי. זכות זו נשענת על ההבנה שהאדם הוא יצור תבוני ועצמאי שיכול לקחת אחריות על גופו ועל חייו ללא תלות באדם או גוף אחר. הזכות לחופש התנועה קובעת כי זכותו של כל אדם לנוע כרצונו באופן חופשי ממקום למקום, כמו כן גם יציאה וכניסה של אזרח מהמדינה שלו ואל המדינה שלו אמורות להיות חופשיות.

הסבר:

קישור: בקטע המדובר שומרים מטעם הנהלת הקיבוץ שבו זורם נחל עמל מנעו ממבקרים ומתושבים של ישובים סמוכים להיכנס

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

לקיבוץ כדי להיכנס לנחל. מפני שבכעסם טענו המבקרים שהשומרים מונעים מהם את הגישה לנחל ובכך הם אינם רשאים להיכנס לשטח שנחשב שטח ציבורי – הרי שמדובר בפגיעה בזכותם לחירות – חופש התנועה. **ביסוס:** "שומרים מטעם הנהלת הקיבוץ עמדו בשער ומנעו ממבקרים ומתושבים של יישובים סמוכים להיכנס לקיבוץ כדי להגיע לקטע הנחל".

סעיף ב'

ציין: עקרון ההסכמיות.

הצג: עקרון ההסכמיות מבטא הסכמה רחבה של האזרחים והקבוצות במדינה על נושאים משמעותיים כמו קיום המדינה, קביעת האופי שלה וכן הגדרת כל כללי המשחק הפוליטיים על לחיות יחד תוך בניית מרקם חיים משותף לכל אזרחי המדינה. ככל שעולה רמת ההסכמה על הערכים המרכזיים הקובעים את האופי של החברה והמדינה וככל שגדלה ההצדקה לאופי המשטר והשלטון – כך יציבות המדינה והשלטון נשמרים. ההסכמיות עומד במתח עם עקרון הפלורליזם – שכן ההסכמיות חותר להסכמה רחבה בכמה שיותר נושאים ואילו הפלורליזם חותר להכרה בשונותם של דעות ותפיסות.

הסבר:

קישור: בקטע המדובר יוזמי ראשי היישובים באזור נפגשו עם הנהלת הקיבוץ כדי להסדיר את סוגיית הכניסה לקיבוץ כדי להגיע ולבקר בנחל. מפני שבעקבות הפגישה הם פרסמו הודעה כי החליטו על שיתוף פעולה מלא מתוך כוונה לשמור על יחסים שכנות טובים תוך שמירה על התושבים הגרים בקיבוץ – הרי שהם מימשו באופן מובהק את עקרון ההסכמיות. **ביסוס:** "בעקבות הפגישה הם פרסמו הודעה שבה נאמר כי הצדדים החליטו לפעול בשיתוף מלא מתוך רצון לשמור על חיים בשכנות טובה וכי מעתה הקיבוץ יקצה למבקרים אזור מסוים, מרוחק מבתי המגורים".

שאלה 3

הצג:

הצדקה משפטית: עובדות משפטיות המספקות סמכות להקמת מדינה יהודית בארץ ישראל: תמיכה או הכרה בינ"ל בזכות העם היהודי למדינה בארץ-ישראל ("הכרה זו של האומות המאוחדות בזכות העם היהודי להקים את מדינתו אינה ניתנת להפקעה"), החלטות רשמיות של מדינות וגופים בינ"ל, למשל הצהרת בלפור, כתב המנדט או החלטה 181 ("זו הוכרה בהצהרת בלפור מיום ב' בנובמבר 1948 ואושרה במנדט מטעם חבר הלאומים, אשר נתן במיוחד תוקף בין-לאומי לקשר ההיסטורי שבין העם היהודי לבין ארץ ישראל ולזכות העם היהודי להקים מחדש את ביתו הלאומי").

הצדקה היסטורית: משמעותן מאורעות היסטוריים המצביעים על זכותו של העם היהודי למדינה יהודית בארץ ישראל: עם היהודי קם והתעצב מבחינה לאומית ותרבותית בארץ ישראל, במהלך שנות הגלות יהודים תמיד ניסו לחזור לארץ ישראל וכן בדורות האחרונים שקדמו להכרזה הישוב היהודי בארץ הלך והתבסס: הפריח נשמות, החיה את שפתו העברית, בנה כפרים וערים והקימו ישוב יהודי גדל והלך השליט על משקו ועל תרבותו.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לכרטיס נוספים מיועץ לימודים <<

שאלה 4

הצג:

יחסית: שיטת הבחירות היחסית משמעותה שחלוקת המושבים בפרלמנט מתבצעת לפי החלק היחסי (האחוז) שקיבלה הרשימה מתוך אחוז הקולות הכשרים, בתנאי שעברה את אחוז החסימה. שיטה זו מבטאת טוב יותר את רצון העם על ידי חלוקת המושבים בכנסת בהתאם לעמדות ולדעות שקיבלו יותר תמיכה ציבורית. בנוסף, נבחרו הציבור משקפים את כלל החברה הישראלית על כל גווניה בזכות שיטת הבחירות היחסית המאפשרת לכל הקבוצות לקבל ייצוג פוליטי בהתאם לתוצאות הבחירות. עוד תורמת השיטה היחסית להסכמיות – על ידי שיתופי פעולה בין המפלגות לטובת פשרות ועבודה משותפת.

רשימתית: ביום הבחירות הבחור מצביע עבור רשימת המועמדים שכל מפלגה מציעה שיהיו נבחרו כנסת. לבחור אין אפשרות להשפיע על הרכב הרשימה ביום הבחירות, אלא רק באמצעות מוסדות המפלגה טרם הבחירות, בחירות מקדימות בתוך המפלגה (פריימריז) או שהרשימה מורכבת על ידי מנהיג המפלגה. בכל מקרה הבחירה היא עבור רשימה של מועמדים ולא עבור אדם אחד.

שאלה 5

הצג: הסדר הסטטוטוס-קוו הוא הסדר בין הנהגת המדינה לבין ההנהגה החרדית לטובת שיתוף פעולה ובניית חיים משותפים בין הדתיים לבין החילוניים בארבעה תחומים עיקריים:

שבת: יום המנוחה החוקי במדינה היהודית יהיה יום השבת, תוך כיבוד זכויותיהם של בני הדתות האחרות לנוח ביום המנוחה השבועי לפי דתם.

כשרות: יש להבטיח כי בכל מטבח ממלכתי המכוון ליהודים יוגש אוכל כשר בלבד.

אישות: יובטח כל מאמץ להבטיח את שלמותה של הדת ולמנוע, חלילה, חלוקת בית ישראל לשניים. כלומר – כל נושא הנישואים והגירושים יהיו על פי ההלכה היהודית.

חינוך: תובטח אוטונומיה מלאה של כל זרם בחינוך ולא תהיה שום פגיעה מצד השלטון בהכרה הדתית ובמצפון הדתי של שום חלק בישראל. המדינה תקבע את המינימום של לימודי החובה אבל תיתן חופש מלא לכל זרם לנהל את החינוך לפי הכרתו ותתרחק מכל פגיעה במצפון הדתי.

שאלה 6

הצג:

תקנות לשעת חירום: תקנות לשעת חירום הן תקנות שהממשלה מוסמכת להתקין לטובת הגנת המדינה, ביטחון הציבור וקיום אספקה ושירותים חיוניים. ייחודן של הוראות אלה הוא בכך שלמרות שהם חקיקת משנה (חקיקה המתבצעת ע"י הממשלה ולא הכנסת) הן יכולות לגבור על הוראות חוק, למעט חוקים חסינים כמו חוקי יסוד. לפי החוק בישראל ניתן להתקין תקנות כאלה רק כאשר מוכרז מצב חירום במדינה ע"י הכנסת. בפועל, מאז הקמת המדינה מוכרז בה על-ידי הכנסת מצב חירום (למשל חוק הגיוס הפוגע בזכות לחירות).

מעצר מנהלי: מעצר מנהלי הוא מעצר מידי המתרחש ללא הליך פלילי רגיל נגד העצור, שמטרתו מניעתית. מאפשר לעצור אדם גם ללא האשמה בביצוע עבירה כלשהי. מעצר כזה נמצא תחת סמכות שר הביטחון. המטרה של צעד זה היא למנוע פגיעה

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לכרטיס נוספים מיועץ לימודים <<

בביטחון הציבור או המדינה, תוך שמירה על הזכות לחיים ולביטחון של מרבית האזרחים – תוך שלילת זכות החירות, חופש התנועה והזכות להליך הוגן של העציר. ישנה ביקורת רבה על הליך זה עקב הפגיעה החמורה בזכויות אלה, ומכיוון שכך חלות עליו הגבלות רבות בחוק.

שאלה 7

הצג:

נקודת דמיון: בשני המקרים, עבריינות פלילית רגילה ועבריינות שלטונית אישית, העובר על החוק מחזיק באינטרס אישי לעבור על החוק. כלומר – בשני המקרים הרווח מהעבירה הוא רווח אישי שרק העובר על החוק מרוויח אותו.

נקודת שוני: אדם שעובר על החוק מסוג עבריינות פלילית רגילה הוא אדם שפעל בדרך אקטיבית-פעילה, לרוב אלימה. לעומת זאת, אדם שעבר על החוק מסוג עבריינות שלטונית אישית הוא אדם שנושא משרה ציבורית – נבחר או ממונה, כלומר – הוא עבר על החוק כאשר מילא תפקיד ציבורי.

שאלה 8

- **הצג:** המחלוקת בנושא שילוב חקיקה דתית בחוקי המדינה מבקשת להבדיל בין שני צדדים: הצד הראשון טוען כי שילוב הדת בחוקי המדינה הוא חלק מהזהות היהודית של ישראל כמדינתו של העם היהודי. על ישראל להיות מדינה בעלת ערכים יהודיים, דתיים ולאומיים מתוך הבנה כי אחד מתפקידיה של המדינה הוא עיצוב אופי של המרחב הציבורי שלה. הצדקה לכך נמצאת בעקרון הכרעת הרוב – החוקים הדתיים במדינה שואבים את סמכותם מעקרון הכרעת הרוב ולא נכפים על הציבור בניגוד לרצונו. החוקים המתקבלים הם חוקים שרוב הציבור הצביע בעדם ולכן לא מדובר בכפייה.
- המתנגדים לחקיקה דתית מתנגדים מטעמים ליברליים ומעוניינים לעצב את ישראל כמדינה נאורה, מערבית וחילונית ללא פגיעה בחופש המצפון וחופש הדת. לדבריהם, ההלכה היהודית מכילה מצוות הפוגעות בזכויות הפרט ולא מתאימות לאורח החיים המתקדם שרוב העולם אימץ כיום. בנוסף לכך, יהודים רבים המתנגדים לחקיקה דתית טוענים כי החקיקה הדתית מעודדת את השנאה כלפי הדת ומרחיקה יהודים מהזיקה הדתית ליהדות. לדבריהם, יש לשכנע בנועם ובדרכי שלום את היהודים המתנגדים ולקרב אותם בדרכים דמוקרטיות יותר אל הדת.
- **הצג:** הזכות לחירות משמעותה שלכל אדם זכות לחיות, להחליט, לעשות, לפעול, להימנע מפעולה, לבחור, ולעצב את אישיותו על-פי רצונו החופשי (היבט חיובי). אין לשלול את חירותו של אדם על-ידי מעצר או על ידי הגבלת חופש המחשבה והפעולה שלו (היבט שלילי). מן הזכות לחירות נגזרות שורה של חירויות (חופש הביטוי, המחשבה והמצפון, חופש התנועה, העיסוק, הדת ומדת וכו'). חוקים רבים בכל חברה מגבילים בהכרח את הזכות לחירות ונגזרותיה, גבולות הפגיעה הסבירה שנויים במחלוקת ציבורית בכל חברה דמוקרטית.
- **הסבר:** כאמור, הזכות לחירות משמעותה לאפשר לכל אדם לחיות את חייו כפי שהיה מעוניין ואין לשלול את החופש שלו לחיות כך את חייו. במחלוקת לגבי שילוב חקיקה דתית בחוקי המדינה הצד שמתנגד לחקיקה הדתית טוען שבעצם החוקים הדתיים הוא מוגבל בחירות שלו מפני שהחוקים הדתיים מכריחים אותו לפעול בהתאם לטקסים, מנהגים ומצוות דתיות שאין לו שום חיבור ועניין אליהם. לדעת המתנגדים לחוק חירותם מוגבלת במדינה שבה קיימים החוקים הדתיים כיוון שבתחושה שלהם הדת נכפת עליהם בניגוד לרצונם ומצמצמת את חופש הפעולה שלהם.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים פתוחים לציפייה, בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום עד הבחינה

לחצו לפורטים נוספים מיועץ לימודים <<

שאלה 9

- **הצג:** תרבות פוליטית דמוקרטית היא אוסף של קודים והתנהגויות המכתיבות את המרחב הציבורי, כלומר: ערכים, נורמות וכללי התנהגות מקובלים המעצבים את התפקיד החברתי של האזרחים. התרבות הפוליטית מושפעת ומשפיעה בין היתר על ידי צורת המשטר, אך היא מעצבת את התנהגותם של האזרחים לא רק בתחום של ההשתתפות הפוליטית, אלא גם בצורות קשרים בין אישיים אחרים. תרבות פוליטית דמוקרטית מושתת על מספר עקרונות: עקרון החירות המגדיר את ריבונות הפרט והאזרח, עקרון הפלורליזם המעודד הכרה בריבוי דעות, עקרון הסובלנות שמחזק את הקבלה של האחר והשווה, עקרון ההסכמיות שמחזק קבלת כללי המשחק הדמוקרטיים וכמו כן גם את עקרון השוויון בהקשר של זכויות פוליטיות. כל אלו מעצבים תרבות פוליטית דמוקרטית המזמינה השתתפות גבוהה של האזרח והפרט מתוך הכרה בשלטון החוק, הכרעת הרוב ושאר העקרונות הדמוקרטיים.
- **הצג:** חופש המידע משמעותו זכותו של הפרט לדרוש מידע ולקבל מידע מגופי השלטון על מנת שיוכל לגבש את עמדותיו, השקפותיו ותפיסותיו בנושאים שקשורים להתנהלות המדינה והשלטון. המידע שמקבל הציבור, לרוב באמצעי התקשורת, לאפשר לציבור לפקח על השלטון, לבקר אותו ולהשפיע על התנהלותו. מחובתה של המדינה לספק מידע ציבורי המצוי ברשותה על מנת לאפשר לציבור תהליכים של ביקורת ופיקוח.
- **הסבר:** כאמור, תרבות פוליטית דמוקרטית היא סך כל הערכים, הנורמות וההתנהגות שיכולות לעודד מעורבות פוליטית גבוהה בקרב האזרחים במדינה. ככל שהערכים הדמוקרטיים מופנמים בחברה, כך מתחזק הסיכוי שהפרטים והאזרחים יהיו מעורבים בניהול המדינה ובעיצובה. חופש המידע מחזק את התרבות הפוליטית הדמוקרטית בעצם החובה שהוא מציב בפני המדינה: לחשוף את המידע הציבורי על מנת לעודד את המעורבות של הציבור לקחת חלק פעיל בניהול המדינה. כאשר הציבור חשוף למידע הציבורי הוא יכול לגבש עמדות ודעות באשר להתנהלות – מה שיעיד על מעורבות פוליטית דמוקרטית – ובמידת הצורך לשנות את השלטון או להחליף אותו.

שאלה 10

- **הצג:** ממשל נשיאותי הנשיא הוא ראש הרשות המבצעת והוא נבחר בחירות ישירות על ידי האזרחים. האזרחים בוחרים גם בנפרד את בית הנבחרים (הפרלמנט). לאחר הבחירות הנשיא ממנה את חברי הרשות המבצעת ומבחינת החוק הם אחראים לעבודתם בפני הנשיא ולא בפני בית הנבחרים. מבחינת הדחות: הנשיא אינו יכול לפזר את בית הנבחרים, אולם הפרלמנט כן יכול להדיח את הנשיא רק במקרי קיצון ולא מכל סיבה אחרת. בנוסף, הנשיא, כראש הרשות המבצעת, נושא גם בתפקידים טקסיים כראש המדינה ולכן הוא משתתף באירועים כאלו ואחרים כנואם או כנוכח.
- **הצג:** עקרון הפרדת הרשויות קובע כי כל רשות תפעל בנושא אחד ויהיו לה סמכויות מוגדרות ממנה היא לא יכולה לחרוג, והרשויות משמשות כמפקחות האחת על השנייה כדי לוודא זאת (למרות שישנו לעיתים עירוב סמכויות כמו למשל חקיקת משנה או ח"כ שהוא גם שר) פיצול הכוח השלטוני לרשויות שונות מהווה ביזור העוצמה למוקדי כוח שונים. המודל המקובל היום הוא של רשות מחוקקת, מבצעת ושופטת. בצורה כזו, הכוח אינו מרוכז אצל גורם שלטוני אחד בלבד, כך שהרשויות מהוות בלמים ואיזונים האחת לשנייה. ההפרדה מבזרת את העוצמה ומבטיחה שמירה טובה יותר על זכויות אדם וקבוצה, בעיקר כי היא מונעת שרירותיות.
- **הסבר:** כאמור, בממשל הנשיאותי ראש הרשות המבצעת הוא הנשיא ובית הנבחרים הוא הפרלמנט. ראש הרשות המבצעת אינו אחראי על הפרלמנט, אלא מי שאחראי בפניו על עבודתם הם חברי הרשות המבצעת שאותם הוא ממנה בעצמו. מכאן,

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

 לא צריך לסכם!
 הכנו עבורכם סיכומי
 שיעורים מראש

ספריית שיעורים

 כל השיעורים
 פתוחים לצפייה,
 בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

 הגיעו מוכנים עם
 חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp

 לכל שאלה, מרגע הרישום
 עד הבחינה

לחצו לפורטים נוספים מיועץ לימודים <<

ניתן לטעון שעקרון הפרדת הרשויות שנועד להפריד בין הכוחות בשלטון במטרה למנוע מהשלטון לעשות שימוש לרעה בכוח שלו וגם על מנת שיעבוד יותר ביעילות – מתמשש באופן מובהק בממשל הנשיאותי. הכוח אינו מרוכז רק אצל הנשיא או רק אצל בית הנבחרים, אלא לכל גוף הסמכויות משלו. התנהלות כזו של גופי השלטון מגדילה את הסיכוי לעבודה יעילה יותר, פחות מושחתת והכי חשוב – פחות מסוכנת לאזרחים.

שאלה 11

- **הצג:** ראש הרשות וסגניו הם הגוף המבצע ומתוקף תפקידם הם אחראים על ניהול ענייני הרשות הכוללים מינוי עובדים והפעלתם ואחראים לכך שההחלטות של המועצה יתבצעו כמו שתוכננו. פעולותיו של ראש הרשות כפופות למסגרת התקציב שאישרה מראש מועצת הרשות. מועצת הרשות היא בית הנבחרים המקומי, הפרלמנט, והיא כוללת את מגוון הנציגים שמייצגים את הרכב האוכלוסייה בעיר. המועצה היא למעשה הגוף המחוקק והיא זו שמעצבת את המדיניות, מפקחת ומבקרת את הרשות המבצעת (ראש הרשות וסגניו). המועצה מתנהלת כמו הכנסת וגם היא מפעילה ועדות בתחומים שונים ומקיימת ישיבות במליאה במטרה לדון על ענייני היום.
- **הצג:** עקרון הגבלת השלטון קובע שעל אף הכוח והסמכות שניתנה לשלטון על ידי ציבור הבוחרים – עם הכוח והסמכות חלה על השלטון חובת האחראיות, כלומר: עליו להציג בפני הציבור את ההחלטות שהוא מקבל, הצלחותיו וכישלונותיו על מנת שהציבור יהיה שותף ויוכל לגבש עמדות ודעות באשר להתנהלות השלטון. מפני שהשלטון הוא הגוף המרכזי והחזק ביותר שבו מרוכז הכוח הציבורי, בין אם הוא מחזיק במשאבים כלכליים כמו קופה הציבורית או משאבי ידע כמו מידע על אזרחים או מידע ביטחוני – קיים חשש שהשלטון ינצל את מעמדו ואת כוחו ויפגע באזרחים ובזכויות מיעוט בפרט. הגבלת השלטון נועדה להבטיח את המחסומים והמעצורים על מנת למנוע ממנו פגיעות מעין אלו. הדרכים העיקריות למנוע מהשלטון לפעול לרעה כלפי האזרחים הם על ידי הפרדת הרשויות (רשות מחוקקת, מבצעת ושופטת) וכן על ידי אמצעי פיקוח וביקורת מוסדיים (גופים רשמיים מטעם המדינה) ולא מוסדיים (גופים אזרחיים ופעולות אזרחיות – הפגנות, תקשורת).
- **הסבר:** כאמור, מועצת הרשות המקומית מתנהלת למעשה כמו בית נבחרים ומוגדרת כגוף המחוקק שמעצב את המדיניות, מפקח ומבקר את הרשות המבצעת. כמו הכנסת, גם המועצה מפעילה ועדות במטרה לפקח ולבקר על פעילות הרשות המבצעת ולוודא שרצון העם מתמשש. בתפקידה זו, המועצה המקומית תורמת למימוש עקרון הגבלת השלטון – עקרון הקובע שיש, בין היתר, להפריד רשויות במטרה למנוע מהשלטון לעשות שימוש לרעה בכוח שלו או להתעלם מרצון הבוחר. כגוף מחוקק, מעצב מדיניות ומפקח – המועצה מקיימת באופן מובהק את עקרון הגבלת השלטון.

שאלה 12

- **הצג:** ראש התביעה הכללית: היועץ המשפטי לממשלה אחראי להעמיד לדין פלילי כל אדם שהפר חוק באמצעות תובעים משטרתיים, יחידות תביעה מיוחדות או באמצעות הפרקליטות (גוף עורכי הדין שמייצג את המדינה). היועץ המשפטי הוא זה שמנחה את התובעים בהגשת כתבי האישום וכן בהחלטות נוספות אחרות כמו החלטות בענייני עונשים שהתביעה דורשת או בהחלטות להימנע מהגשת כתב אישום ועמידה לדין. כתבי אישום נגד נבחר ציבור מחייבים את אישור היועץ המשפטי לממשלה.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לכרטיס נוספים מיועץ לימודים <<

ייצוג המדינה בהליכים משפטיים שאינם פליליים: היועץ המשפטי הוא עורך דינה של הממשלה והוא זה שאחראי לייצג את הממשלה, השרים שלה ואת כל הכפופים לה בתחומי המשפט הציבורי כאשר בג"ץ מחייב אותם להשיב לעתירות בעניינים חוקתיים או מנהלתיים. מעבר לכך, היועץ המשפטי אחראי לייצג את הממשלה גם בתביעות אזרחיות שבהן המדינה תובעת או נתבעת.

- **הצג:** עקרון הגבלת השלטון קובע שעל אף הכוח והסמכות שניתנה לשלטון על ידי ציבור הבוחרים – עם הכוח והסמכות חלה על השלטון חובת האחראיות, כלומר: עליו להציג בפני הציבור את ההחלטות שהוא מקבל, הצלחותיו וכישלונותיו על מנת שהציבור יהיה שותף ויוכל לגבש עמדות ודעות באשר להתנהלות השלטון. מפני שהשלטון הוא הגוף המרכזי והחזק ביותר שבו מרוכז הכוח הציבורי, בין אם הוא מחזיק במשאבים כלכליים כמו קופה הציבורית או משאבי ידע כמו מידע על אזרחים או מידע ביטחוני – קיים חשש שהשלטון ינצל את מעמדו ואת כוחו ויפגע באזרחים ובזכויות מיעוט בפרט. הגבלת השלטון נועדה להבטיח את המחסומים והמעצורים על מנת למנוע ממנו פגיעות מעין אלו. הדרכים העיקריות למנוע מהשלטון לפעול לרעה כלפי האזרחים הם על ידי הפרדת הרשויות (רשות מחוקקת, מבצעת ושופטת) וכן על ידי אמצעי פיקוח וביקורת מוסדיים (גופים רשמיים מטעם המדינה) ולא מוסדיים (גופים אזרחיים ופעולות אזרחיות – הפגנות, תקשורת).
- **הסבר:** במסגרת תפקידו, היועץ המשפטי לממשלה אחראי להעמיד לדין פלילי כל אדם שהפר את החוק באמצעות תובעים משטרתיים, יחידות תביעה מיוחדות וכן באמצעות פרקליטים (עורכי דין המייצגים את המדינה) מהמחלקות השונות בפרקליטות. כאשר נבחר ציבור עובר על החוק – החוק מחייב את היועץ המשפטי לממשלה לאשר את הגשת כתב האישום. ובכך, למעשה, הוא מגביל את השלטון על ידי הסמכות להעמיד לדין את נבחר הציבור שמעלו באמונו של הציבור והפרו את החוק.

שאלה 13

הצג: הגישה הסוציאל דמוקרטית נוטה להעדיף את ערך השוויון מול ערך החירות, גם במובנו הכלכלי חברתי. כלומר לפי גישה זו, המטרה היא שבני האדם יחיו ברמה שוויונית יחסית, שהפערים הכלכליים ביניהם יהיו מינימליים ושהמדינה תספק כמה שיותר שירותים לכמה שיותר אנשים. ערך חשוב בגישה זו הינו ערך הסולידריות, כלומר הערבות ההדדית. ערך זה אומר שכיוון שאנחנו חיים בחברה אחת עלינו לדאוג זה לזה, ולכן החזקים צריכים לדאוג לחלשים. בחברה מודרנית תהליך זה מתבצע דרך הממשלה – כלומר העשירים משלמים הרבה מיסים על-מנת לממן את השירותים שהמדינה מעניקה לכולם באופן שווה, כולל לעניים – וכך העשירים והעניים למעשה מקבלים אותם שירותים ויש שוויון ברמת חייהם. הרעיון הוא שהמדינה – כלומר החברה – מחזיקה במחויבות כלפי הפרט ובמיוחד הפרט החלש. מכיוון שכך, המדינה צריכה להעניק כמה שיותר סיוע לכמה שיותר אנשים. לפי הגישה הזו המדינה מעורבת בכלכלה ברמה גבוהה מאוד: יש תמיכה בהלאמה, שירותים סוציאליים מסובסדים (רווחה, רפואה, דמי אבטלה וכו') – שממומנים כולם ממיסוי גבוה, במיוחד על העשירונים העליונים. המדינה יוצרת עבור האזרח מעין רשת ביטחון סוציאלית – לא משנה מה יקרה או כמה הוא ירוויח, יש לו שירותים מובטחים ורמת חיים מסוימת מובטחת.

הסבר:

קישור: בקטע המדובר כותב הקטע טוען כי בעקבות משבר הקורונה המדינה מתמודדת עם הרבה אתגרים כלכליים, בריאותיים, חינוכיים וחברתיים. מפני שלטענת הכותב הדרך להתמודד עם המשברים האלה היא באמצעות העדפה של המדינה את הייצור המקומי על פני הייצור המיובא מתוצרת חוץ, הגנה על העובדים השכירים והגדלה של היקף השירותים שהמדינה מעניקה לתושבים והפחתה של הפרטת גופים ממשלתיים – הרי שמדובר בתמיכה בגישה הסוציאל-דמוקרטית.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים פתוחים לציפייה, בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום עד הבחינה

ביסוס: "כמו כן על המדינה להגדיל את היקף השירותים שהיא מעניקה לתושבים ולצמצם את היקף השירותים שהיא מעבירה לידי גופים פרטיים ועמותות".

שאלה 14

הצג: לפי גישה זו, ישראל היא מדינתו של הלאום היהודי וככזו היא מזוהה ברמה הקולקטיבית עם לאום אתני-תרבותי יהודי ומממשת את שאיפתו להגדרה עצמית במסגרת מדינה ריבונית. במדינה זו השפה הרשמית היא העברית ומדיניות ההגירה שלה מעדיפה את הלאום היהודי מתוך הכרה בזכותו של כל עולה לשוב לארצו ולקבל בה אזרחות אוטומטית. מתוך כך, המדינה מחויבת גם ליהודי התפוצות וחשה כלפיהם אחריות לביטחונם ולשלומם. בנוסף, הסמלים, המועדים, החוקים והמוסדות הממלכתיים במדינה זו מבטאים את המאפיינים האתניים-תרבותיים של הלאום היהודי: התרבות היהודית, את מורשתו, שפתו, מוצאו, עברו ודתו. לצד המאפיינים האתניים-תרבותיים, המדינה מחויבת גם לערכים הדמוקרטיים כמו שוויון וכבוד האדם, שלטון העם, יסודות נוספים המשותפים לכלל אזרחי המדינה וכן הכרה בזכויות מיעוט וקבוצה לקבוצות האתניות במרחב הציבורי.

הסבר:

קישור: בקטע המדובר כותב הקטע טוען כי עניין חשוב נוסף הוא העניין הלאומי שכן ישראל היא מדינה יהודית המבוססת על הערכים היהודים אך מחויבת גם לערכים דמוקרטיים. מפני שלדעתו ישראל מחויבת גם לזכויותיהם של כל האזרחים החיים בה יש להעניק שוויון בשותפות למדינה גם לאוכלוסייה הערבית – הרי שמדובר בגישה התואמת את מדינת הלאום היהודית אתנית-תרבותית דמוקרטית.

ביסוס: "ישראל היא מדינה יהודית והיא מבוססת על הערכים והמסורת של העם היהודי, אך בצד היותה יהודית היא גם מחויבת לזכויותיהם של כל האזרחים החיים בה".

שאלה 15

תפקיד הכנסת כמייצגת את האזרחים: הכנסת, כרשות מחוקקת, כוללת 120 נציגים שנבחרו על ידי הציבור לייצג את עמדותיהם, דעותיהם והשקפת עולמם במגוון סוגיות פוליטיות \ חברתיות \ כלכליות. הנציגים בכנסת מבטאים את עקרון שלטון העם – שכן הם פועלים בשם העם ולמען העם. בגלל שהכנסת כוללת 120 נציגים ממגוון מפלגות – הרי שגם מתבטא בכך עקרון הפלורליזם שמעודד ומכיר בערך של ריבוי הדעות בחברה.

תפקיד הכנסת כרשות מחוקקת: הכנסת היא הגוף המוסמך בישראל לחוקק חוקים הקובעים מה מותר ומה אסור לאזרחים ולרשויות. החוקים מחייבים את כל האזרחים ואת שלושת הרשויות (מבצעת, שופטת ומחוקקת) באופן שוויוני. חקיקת החוקים מבטאת עקרונות כמו שלטון העם – שכן החוקים נקבעים בהתאם לרצון העם והכרעת הרוב – שכן החוקים מתקבלים על ידי הצבעות שבהן הרוב הוא המכריע. החקיקה מתבצעת באמצעות חקיקה ראשית הנקבעת על ידי חברי הכנסת במטרה להחליט על הוראות החוק. הממשלה מוסיפה על החקיקה הראשית חקיקת משנה שתוסיף תקנות וצווים לחוק ובלבד שלא תסתור את החקיקה הראשית. בנוסף הכנסת גם מחוקקת את חוקי היסוד – החוקים הבסיסיים של המדינה שמשקפים את הערכים והעקרונות של המדינה ומעמדם עליון מהחוקים הרגילים.

הסבר:

קישור: בקטע המדובר כותב הקטע טוען שיש לשנות את שיטת הממשל בישראל בעקבות מערכות הבחירות האחרונות

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים פתוחים לצפייה, בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום עד הבחינה

לחצו לכרטיס נוספים מיועץ לימודים <<

המשקפות בעיה בשיטה הקיימת. מכני שלדעתו של הכותב יש להנהיג רפורמה שבה רוב חברי הכנסת ייבחרו על פי השיטה הארצית כיום והשאר ייבחרו על פי אזורים על מנת שבכל אזור במדינה יהיו חברי כנסת שיפעלו למען הבוחרים שלהם כפי שמתבקש שיהיו – הרי שהוא טוען שהכנסת לא מצליחה לבצע את תפקידה כמייצגת את העם.

ביסוס: "באופן זה, בכל אזור במדינה יהיו חברי כנסת שיפעלו למען בוחריהם ויבטאו את האינטרסים והרצונות שלהם, וכך יתחזק הקשר בין הציבור לבין נבחריו, וחשוב מכול: שיטת ממשל זו תבטיח חידוש אמון הציבור ויציבות במערכת הפוליטית".

שאלה 16

ציין: חוק יסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי.

הצג: מעגן את זהותה של ישראל כמדינת הלאום של העם היהודי וקובע כי לעם היהודי זכות ייחודית וטבעית להגדרה עצמית בארץ ישראל. החוק מעגן את מעמדם של סמל המדינה, הדל והתקווה כהמנון המדינה, לוח השנה העברי, מועדי ישראל והשפה העברית כשפה רשמית של המדינה, לצד הערבית שתחשב שפה בעלת מעמד מיוחד. בנוסף, החוק קובע שהמדינה תעודד התיישבות יהודית וירושלים השלמה היא בירת ישראל.

הסבר:

קישור: בקטע המדובר שרת התכוצות בישראל פנתה לאנשי הקהילה היהודית באיחוד האמירויות ערביות והציעה לסייע להם בתחום החינוך היהודי. מכני שמטרת היוזמה של השרה היא לחזק את הקשר בין ישראל ליהודי העולם ולבסס את ייחודה של ישראל כמדינה יהודית עבור יהודי העולם – הרי שמדובר במימוש חוק היסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי.

ביסוס: " תוכנית זו תתרום לחיזוק הקשר בין מדינת ישראל ליהודים ברחבי העולם ולביסוס ייחודה של ישראל בהיותה מדינה יהודית".

שאלה 17

ציין: העדפה מתקנת.

הצג: העדפה מתקנת היא התייחסות שונה של השלטונות לטובת אוכלוסיות מוחלשות שלא מתאפשר להן לממש את זכותן לשוויון במובן הפוליטי, החברתי או הכלכלי. המטרה של העדפה מתקנת היא צמצום פערים חברתיים וכלכליים, לשנות יחס קדום לאוכלוסיות המוחלשות ולשלב במוקדי ההשפעה במדינה כמה שיותר מהמגזרים ומהקבוצות השונות המרכיבות את האוכלוסייה. מדיניות זו היא מוגבלת בזמן עד להשגת המטרה – שהיא צמצום הפער או מימוש זכותה לשוויון של הקבוצה המוחלשת.

הסבר:

קישור: בקטע המדובר המועצה להשכלה גבוהה החליטה לעודד מוסדות אקדמיים בעלי שיעור הנשים בתפקידים בכירים הוא נמוך יחסית. מכני שהעידוד של המועצה הוא באמצעות תגמול כספי שיעזור למוסדות לשלב יותר נשים בתפקידים בכירים ועזרה זו היא מוגבלת לחמש שנים בלבד – הרי שמדובר במדיניות של העדפה מתקנת.

ביסוס: "כדי לעודד מוסדות אלה לקדם נשים לתפקידים בכירים, החליטה המועצה להשכלה גבוהה להעניק בכל שנה תגמול כספי לכל מוסד אקדמי שיגדיל את מספר הנשים בתפקידים בכירים".

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים פתוחים לצפייה, בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום עד הבחינה

לחצו לכרטיס נוספים מיועץ לימודים <<

שאלה 18

ציין: זכויות קבוצתיות-תרבותיות

הצג: זכויות הניתנות לקבוצות אתניות או תרבויות או מיעוטים לאומיים. זכויות אלה באות לידי ביטוי בתחומים: חינוך, שפה, תרבות, ייצוג כקבוצה. מטרתן להסדיר בצורה מוסדית את זהותה הייחודית של הקבוצה במדינה. המדינה קובעת את היקף הענקתן ואת מידת התמיכה המוסדית בהן.

הסבר:

קישור: בקטע המדובר הוחלט על הקמת מרכז עולמי למורשת הדרוזים שיתוקצב על ידי המדינה ויפעיל ספרייה ומוזיאון וכן יקיים פעילות להעמקת הידע על העדה הדרוזית. מפני שמטרת המוזיאון היא העמקת הידע על העדה הדרוזית והמוזיאון הוא ממומן על ידי המדינה – הרי שמדובר במקרה שבו המדינה מכירה ותומכת בזכויות קבוצתיות-תרבותיות. **ביסוס:** "במרכז זה יפעלו ספרייה ומוזיאון ויוצגו בהם אוספים וכריטים היסטוריים, וכן תיערך בו פעילות להעמקת הידע על העדה הדרוזית ומורשתה".

שאלה 19

א. **טענה:** אני חושב שיש להמשיך לקיים הפגנות מחוץ לבית ראש הממשלה.

ב. הנמקת עמדתי: לדעתי, אלפי מפגינים שמעוניינים להפגין מחוץ לבית ראש הממשלה על התנהלותו בתקופת הקורונה ממשים למעשה את זכותם לחירות – חופש ההפגנה והמחאה שמחזקת גם את זכותם לחופש הביטוי כפי שנהוג בכל חברה דמוקרטית. על פי זכויות אלו – זכותם של האזרחים והפרטים בחברה הדמוקרטית למחות כנגד השלטון במידה והוא פועל שלא לרוחם או לרצונם ולהביע את דעתם. בנוסף לכך, הפגנות אלה הן חלק מהמנגנונים הבלתי פורמליים שעקרון הגבלת השלטון מאפשר לממש במטרה להגביל את פעולותיו וכוחו של השלטון במקרים שבהם הוא לא פועל כשורה.

ג. הנמקת העמדה המנוגדת: תקופת הקורונה הזמינה אתגרים רבים, ביניהם אתגרים חברתיים ובריאותיים. מפגינים שמפגינים מחוץ לבית ראש הממשלה עלולים לסכן את זכותם שלהם ואת זכותם של הסובבים אותם לחיים, ביטחון, בריאות ושלמות הגוף שכן קיימת סכנת הידבקות בנגיף במידה וקיימת התקהלות. בנוסף, ניתן לטעון כי גם זכותם של תושבי השכונה שלא לסבול ממטרד של הפגנות וחסיונות כבישים ומכאן ייתכן שגם זכותם של התושבים לחופש התנועה הוגבל בשל הפגנות – שכן הם אינם יכולים לנוע בחופשיות בשכונה או שהכבישים הנגישים לשכונה נסגרו בשל הפגנות.

שאלה 20

א. **טענה:** אין לאפשר לנשיא בית המשפט העליון להיבחר על ידי הכנסת.

ב. הנמקת עמדתי: לדעתי, נשיא בית המשפט העליון הוא חלק מהרשות השופטת שאחראית לאכוף ולפרש את החוק. במידה ונשיא בית המשפט העליון ייבחר על ידי הכנסת יהיה חשש שהוא ייבחר בשל עמדותיו או עמדות חברי הכנסת הבוחרים בו ובכך יפגע בעקרון אי התלות של הרשות השופטת – שכן הוא יהיה מושפע מלחצים של חברי הכנסת בבחירות. בנוסף, אני מאמין

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לכרטיס נוספים מיועץ לימודים <<

שבמידה והשופט ייבחר על ידי הכנסת יהיה חשש שהוא יפעל לרצות אותם ובכך יפגע בתפקידו של בית המשפט כמנגנון פורמלי שנועד להגביל את השלטון.

ג. הנמקת העמדה המנוגדת: בחירת נשיא בית המשפט העליון על ידי חברי הכנסת הוא ביטוי מובהק למימוש עקרון שלטון העם – שכן באמצעות בחירות אלו העם בוחר את נציגיו לכנסת וכן את נציגיו לבית המשפט. העם הוא הריבון ולכן זכותו להחליט על מי יתמנה לרשויות השלטון. בנוסף, הצבעה עבור נשיא בית המשפט העליון הוא גם מימוש של עקרון הכרעת הרוב שכן אם רוב חברי הכנסת יתמכו במועמד מסוים – הרי שזהו רצון הרוב ויש לכבדו, כמו בכל מדינה דמוקרטית.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפורטים נוספים מיועץ לימודים <<